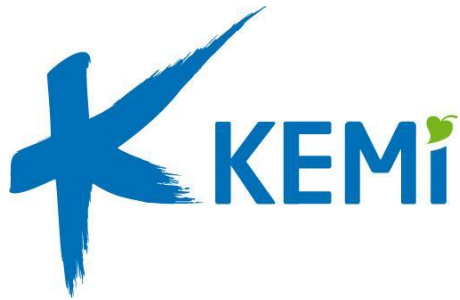

Miehet ja työttömyys

-omana kokemuksena ja
työllisyyspalvelujen palveluohjaajan näkemänä

2004 Sosionomi AMK

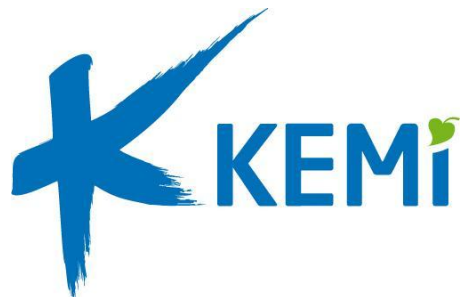
2005 esimakua Kemin sosiaalitoimistossa aikuissosiaalityöstä ja TYP- työstä

2011 Kemin kaupungille lastensuojeluun ja myöhemmin aikuissosiaalityöhön.

2015 siirto Kemin kaupungin työllisyyspalveluihin.

lähes koko työhistoriani olen tehnyt työtä miesten ja ehkä vielä nimenomaan heikossa yhteiskunnallisessa asemassa olevien miesten kanssa. Edellä mainittujen lisäksi olen työskennellyt mm. mielenterveyskuntoutujien ryhmäkodissa, ja päihdetyön tehtävissä.

aikaisemmin työnkuva työllisyyspalveluissa:

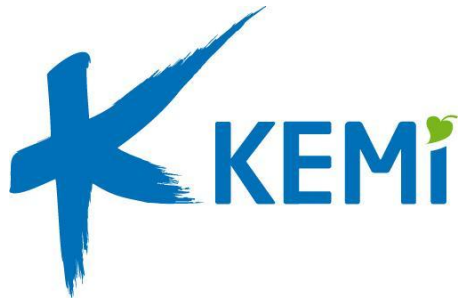
Pääsarkana oli typ työ eli monialainen työllistymistä edistävä palvelu jossa työttömillä työnhakijoilla on kunnan, työvoimatoimiston ja kelan palveluiden yhteensovittamisen tarve työllistymisensä edistämiseksi.

tiivistettynä asiakkaana ne pitkäaikaistyöttömät, jotka ovat työhön kuntoutumisen vaiheessa.

1.2.2019 aloitin uudessa työtehtävässä jossa tarkoitus on tehdä työllisyyspalveluiden asiakkaille työkykyselvityksiä.

Työllisyyspalveluiden asiakkaat ovat vähintään 300 päivää työmarkkinatukea saaneet ja Typ-asiakkuudessa olevat työttömät työnhakijat.

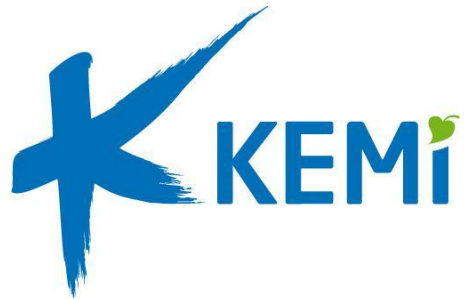
Tavoitteena:

selvittää mikä asiakkaan työ- ja toimintakyvyssä ongelmana, tukea asiakasta työelämään.

Toisaalta selvittää asiakkaalle ammatillinen kuntoutuksen mahdollisuudet, tukea sen saamisessa ja tämän jälkeen auttaa asiakkaan ammatillisten suunnitelmien laadinnassa ja toteuttamisessa

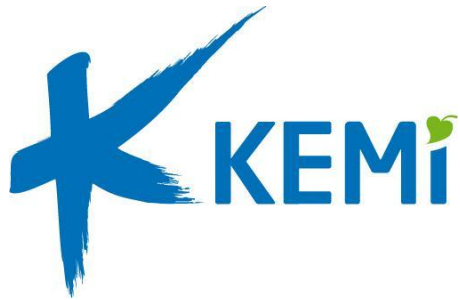
Auttaa asiakasta saamaan hänen tarvitsemansa b-lausunnot osatyökyvystä yms. joilla avataan osatyökykyiselle asiakkaalle väylä päästä hänelle kuuluviin työhön kuntouttaviin prosesseihin tai mikäli tarpeen selvittää asiakkaan oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen.

Kysyin hankkeen vetäjiltä, että mitä puheenvuoroltani toivottiin. Birgit toivoi että pohtisin omasta näkökulmastani millaisena näen työttömien miesten tilanteen alueella, mitä haasteita on ja kehittämisajatuksiakin tahdottiin.

asiakkaina on:

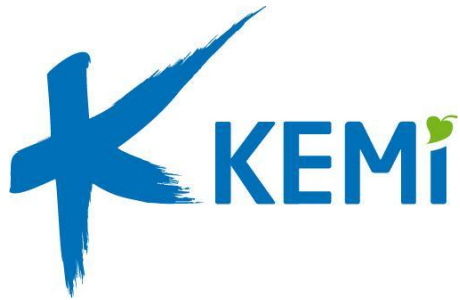
-ne jotka ei kelpaa enää ja ne jotka eivät ole koskaan kelvanneet.

eli ne miehet jotka jo poikasena aloittaneet raskaat fyysiset työt, tehneet pitkän työhistorian ja ikääntyessään keränneet niin tules- kuin elintapasairaudet ja nyt yt- tai muiden neuvottelujen seurauksena pitkäaikaistyöttöminä. Nämä on niitä miehiä joiden paikka ei enää työnhakijana ole, koska ovat niin kipeitä, että heidän paikkansa on ja on ollut jo pitkään työkyvyttömyyseläkkeellä.

-miehiä jotka pitkän työuran jälkeen ole enää työllistyneet, koska a) työtä jota ovat tehneet ei ole enää tai b) ei ole vaadittavia koulutuksia muihin töihin.

-sitten ne jotka eivät koskaan ole työuraansa päässeet aloittamaankaan. Koko aikuiselämä on mennyt siinä, että on etsitty suuntaa, paikkaa ja tavoitteita. Elämänhallinnan ongelmat sotkeneet kouluttautumisen tai työllistymisen polut heti alkuunsa. Pelikortit, joilla olisi pitänyt pärjätä, ei alunperinkään ole kovin kummoisia olleet.

-Asiakkuudessa olevilla miehillä on usein pitkä, mutkikas ja möykkyinen tie tavoitteisiinsa ja siinä pörrää ympärillä paljonkin verkostoa.

-Teen yhteistyötä asiakkaan tilanteesta riippuen mm.

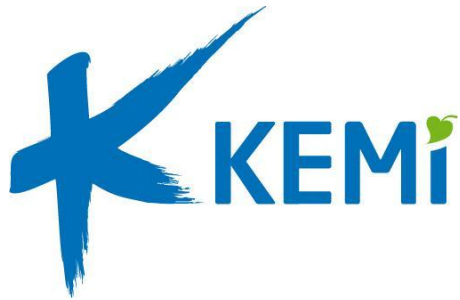
Te-toimisto, aikuissosiosiaalityö, Meriva sr, Kela, terveydenhuolto: työttömien terveydenhoitaja, lääkärit, päihdepalvelut, mta, LPKS (Länsi-Pohja Mehiläinen) kuntoutustutkimusyksikkö, Rikosseuraamusvirasto, oppilaitokset, työeläkelaitokset, oman työyhteisön muut työntekijät jne jne....

-Työttömät miehet ovat ryhmänä heterogeeninen. Ainoa yhdistävä tekijä on työttömyys. Jokaisella oma tarina takana ja jokainen asiakas pitää ottaa yksilönä, kohdata aidosti ja sitoutua yhteiseen tekemiseen.

-Me viranomaiset usein vaaditaan asiakkaalta auki olemista, luottamista ja motivaatiota.

asiakkaalla on oikeus odottaa tätä samaa.

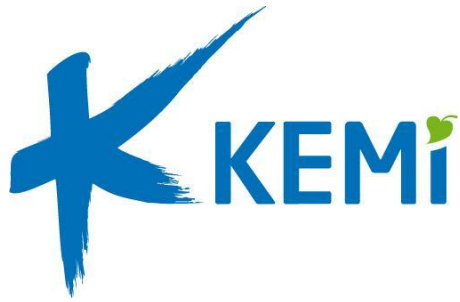

kehittämisen paikkoja on paljon :

- Ne työttömät työnhakijat, jotka ovat työkyvyttömiä pitäisi päästää työkyvyttömyyseläkkeelle.
- Se on valintakysymys halutaanko pitää työttömyyttä yllä vai päästetäänkö työkyvyttömät sille etuudelle joka heille kuuluu.
- Työttömillä pitäisi olla samanlaisen oikeus ja mahdollisuus sairaspäivärahoihin ja kuntoutuspalveluihin kuin työssäkävillä.
- Välityömarkkinoiden kehittäminen. Järjestöistä löytyisi hyviä pysyviä työsuhteita ja näihin olisi hyviä työntekijöitä tarjolla.
- Työmarkkinoiden toivoisin muuttuvan joustavammaksi. Kaikista ei ole ehkä antamaan 100% panosta mutta, jos rimaa laskettaisiin ja tehtäviä räätälöitäisiin enemmän, esim 2-3 miehen ryhmä voisi yhdessä antaa sen 100%.
- Onko varaa siihen, että meillä on työhaluisia osa-työkykyisiä näin valtavasti työttömänä.

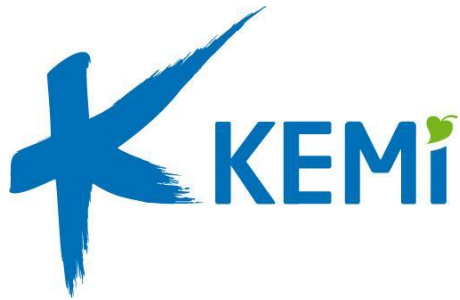

-Asiakkaiden pitäisi päästä aikaisemmin tiiviimmän tuen piiriin ja häntä tulee kuulla herkemmin. Ei kaikki asiakkaat tarvitse koko palveluarsenaalia, osa selviää vähemmälläkin, mutta pitää kaikilla olla mahdollisuus saada tarvitsemansa määrä tukea.

-Mitä pidempään asiakkaat pyörii palveluissa sen “vaikeampia” asiakkaita viranomaiset heistä tekee.

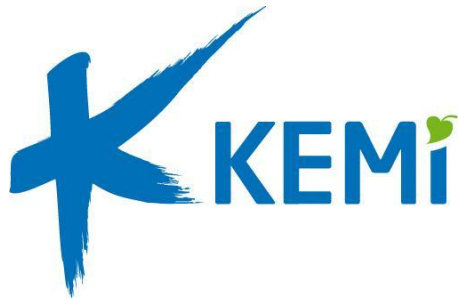
-Kaikki tiedämme, tai ainakin pitäisi jo tietää, että työttömyys sairastuttaa ja helposti keräänyttä muitakin negatiivisia asioita kuten osattomuutta, taloudellisia ongelmia, elämänhallinnallisia vaikeuksia, itsetunnon ja psyykkeen mataloitumista jne.

- Yhteistyö, onko sitä? Aidosti? Onko meillä aikaa pitkiin asiakasprosesseihin ja mahdollisuutta oikeasti luoda asiakassuhde jolla on tavoitteet, suunnitelmat ja sitoutua omalla ammattitaidolla viemään asiakkaan prosessia eteenpäin silloin kun on meidän aikamme ja paikkamme.
- Jos tilanteen synnyllä on 20-30 vuoden historia, voiko kuukausissa suunnan kääntää?
- Kallista on omassa nurkassa näprääminen, eikä sillä saada mitään hyvää aikaiseksi tai ehkä saadaan, mutta voi pojat se se vasta maksaa kun ruvetaan korvaavaa työtä tekemään ja sitähän tämäkin työ on.
- Tärkeänä näkisin sen, että työntekijöiden osaamista lisätään ja ammattitaito pysyy tässä päivässä.

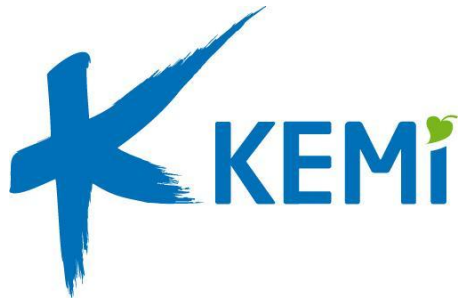
Sananen asiakkaalta:

-n. 40 vuotias mies joka asuu omakotitalossa ja on työkyvyn selvittämisen prosessissa, työhistoriaa ei avoimilta työmarkkinoilta ollenkaan eikä oikein tuetuiltakaan, opinnot ammatillisena kuntoutuksena erityisammattiopistosta.

“Ei tule aika pitkäksi, mutta ottaa kyllä rankasti päähän, kun on viimein valmistunut hyvin arvosanoin ammattiin, jota ei kykene tekemään, vaikka sen jo lähteissä itse tiesikin.. Mutta onneksi on tätä tekemistä.”

-Asia, jota pyytää meiltä: “Sitoutukaa asiakkaaseen ja kulkekaa rinnalla.”

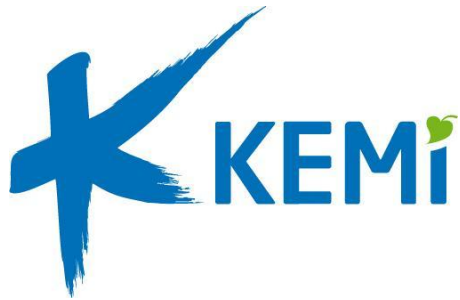

Sananen asiakkaalta:

n. 50 vuotias perheellinen mies, jolla vuosien työkyvyttömyysselvityksien rumba takana ja nyt työkyvyn selvitykset eläkehakuvaiheessa. Takana pitkä työhistoria.

“Työttömäksi kun jäi, kun ei enää työnantaja voinut pitää työkyvyttöntä töissä, elämän palikat meni uusiksi. itsetunto tässä on romuttunu. Kamalinta oli se, ettei enää ollut tuottava yksilö eikä saanut enää elantoa ja hyvinvointia hankittua itselle ja perheelle. Sitten sitä alkaa elämään niin että eletään niin että välttämättömyys täyttyy. aluksi oli katastrofi ennenkuin hyväksyi ettei kykene eikä tämä parane tää tilanne. yrityksiä oli paljon takas, mutta ko moraali ei anna periksi, kaupitella itteään hyvänä ja pystyvänä työntekijänä. se ei olis reilua kellekään. “....

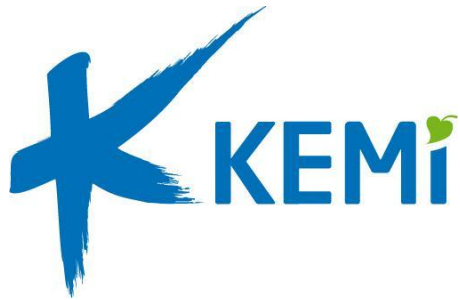

Sananen asiakkaalta:

... “Sen jälkeen ko on itsellensä tunnustanut ettei työhön kykene on jotenki olo parantunu vaikka taloudellisesti on ihan kamalan tiukkaa. aikuinen nyt pystyy olemaan ilmanki asioita, mutta lapset... mitä toivoo meiltä: rehellisyyttä, puolin ja toisin, silloin ei tule vääriä mielikuvia. ei saa antaa lillua utopistisissa toiveissa, niitä ei saa lähteä tukemaan. Tasa-arvoisuutta, ihminen ihmiselle. Tukea ja apua suunnitelmille.

kaikkein tärkeintä on ensikontakti, olla kiinnostunut ja sitoutua. Asiakkaat näkee jos vastassa on ylityöllistetty ja uupunut työntekijä silloin asiakaskin tajuaa, että tämäkään ei tätä asiaa hoida minun kanssani valmiiksi.”

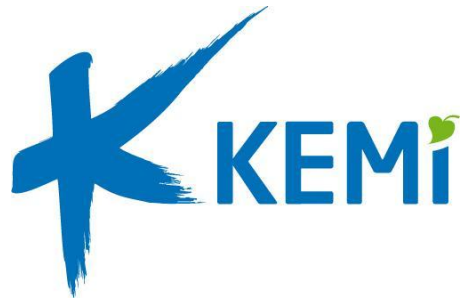
Sananen asiakkaalta:

50 vuotias, jolla n. 30 vuotta mielenterveys ja päihdehistoriaa takana. Nyt elämänsä ensimmäinen työkyvyttömyys myönnetty ja sairauspäivärahat vetämässä. ei ammatillista koulutusta, ei päivääkään työhistoriaa.

“Systeemin pitää muuttua, ei näin voi jatkua. en ole paljon miettinyt miten työttömyys minuun on vaikuttanut, kun on tätä kaikkea ollut niin paljon, mutta olenhan minä nyt turhan kalliiksi yhteiskunnalle tullut, mutta niin kai minullakin joku merkitys on.”

Mitä toivoo: “ Tehkää yhteistyötä ja kuunnelkaa meitä. Voi alkoholistikin olla kropasta kipeä. Ja mikä sekin on, ettei muka voida jakaa tietoa? Se on kuulkaa tahdosta kiinni.”

Vaikeimmassakin asemassa oleva asiakas voi tilannettaan saada edistettyä, mutta hän tarvitsee siihen tarpeeksi mielekkäät ja realistiset tavoitteet, tukea ja tarpeeksi aikaa jotta ne ehtii saavuttaa.

Haasteita on, mutta Kemissä on mukavaa pöhinää ja toivottovasti pöhinä sataa hyvää myös näiden asiakkaiden päälle. Niin kauan kun on tahtoa, niin kauan on toivoa.

Luottamusta ja uskoa tulevaan ja kiitos!

